

---

**EN MEMÒRIA**doi: 10.1344/Svmma2014.3.10

---

**PERE-ENRIC BARREDA EDO (BENASSAL, 1964 - BARCELONA, 2014)**

És probable que poques persones destaquessin l'apassionament com una de les característiques d'en Pere-Enric. Quan el vaig conèixer, poc després que acabés els seus estudis de llicenciatura, em va fer la impressió d'un noi seriós i de poques paraules, però la convivència amb ell al departament de Llatí de la Universitat de Barcelona, em va revelar altres facetes del seu caràcter, com ara un gran esperit de treball, al qual es dedicava en cos i ànima amb precisió i minuciositat adobades, però, amb un sentit de l'humor una mica assarronat que de vegades li sortia de l'ànima. Tanmateix, el que vull destacar ara és el descobriment del sentiment al qual m'he referit al principi. En efecte, crec que en Pere-Enric tenia dues grans passions: d'una banda, el món de l'estudi i l'erudició, en el seu cas dins el camp de la filologia llatina, i, d'altra banda, la seva terra, concretament el seu poble, Benassal, on tenia el projecte de adequar-se una casa amb vistes a un paisatge suau i encisador.

Certament el tracte i la convivència que em varen permetre veure tot això varen ser notables, ja que, en primer lloc, vàrem ser companys de departament. Allà des de bon principi es va posar de manifest l'infatigable esperit de treball d'en Pere-Enric, com demostren les seves recerques sobre el poeta llatí Estaci, sobre el qual va versar la seva tesi doctoral i que va aprofundir després. Aquest treball va cristal·litzar en la publicació d'una traducció de *l'Aquil·leida* i un fragment de

la *Guerra de Germània* d'aquest il·lustre poeta llatí. Mai va descuidar tampoc la tasca com a professor, motiu pel qual va formar part de diversos projectes d'innovació docent.

Però els nostres llaços es varen aprofundir en assumir plegats una tasca particular fora dels nostre departament. En efecte, al curs 1994-95 s'implantà el pla d'estudis anterior a Bolònia i a la Facultat de Geografia i Història, llavors a la zona de Pedralbes, es varen crear vàries assignatures de llatí, la docència de les quals va ser assumida per professors del nostre departament. És així com vàrem quedar encarregats d'aquesta feina un jovenet Pere-Enric, una altra professora del departament, ara jubilada, i jo mateixa. Vàrem quedar assignats al departament d'Història Medieval, concretament a la secció de Paleografia i Diplomàtica.

He de dir que en Pere-Enric es va integrar perfectament a l'ambient i els estudis propis de la secció, com demostren les seves publicacions sobre els registres de la cancelleria de Jaume I, el llatí de les lletres reials i dels notaris medievals. Com anècdota, recordo amb quina il·lusió va participar en l'excursió que, als inicis de la nostra estada a la facultat d'Història, vàrem fer la esmentada professora, en Pere-Enric i jo mateixa a l'antiga llibreria Herder (ara Alibri), a fi de comprar llibres de llatí per Departament de Paleografia, a expenses d'una subvenció que la Universitat de Barcelona ens havia concedit. Amb quin entusiasme hi participà buidant els prestatges de la llibreria i omplint el nostre carret de llibres, un somni de qualsevol de nosaltres, per desgràcia poques vegades realitzat!

D'altra banda, va participar en projectes de recerca de caire internacional, en col·laboració amb medievalistes, llatinistes i professors d'Història antiga, dintre dels quals els més importants varen ser el dedicat a l'estudi de la prosopografia cristiana del Baix Imperi, o l'anomenat Grup de Recerques de l'Antiguitat Tardana. I quan es crea l'Institut de Recerca en Cultures Medievals al 2008, ell va ser un dels seus primers membres com a investigador.

Els estudis sobre paleografia i diplomàtica varen proporcionar a en Pere-Enric d'una eina fonamental que li permetria endinsar-se en l'estudi de la documentació dels arxius de Benassal i la seva comarca, un mitjà per aprofundir en l'estudi de la història de la seva estimadíssima terra natal.

I aquesta precisament fou la segona gran passió. Va esbrinar amb cura les arrels de la història de la seva terra i va escriure nombrosos treballs per donar-la a conèixer. És així com veuen la llum els seus diversos comentaris i edicions sobre les cartes de població d'aquesta zona, l'estudi sobre el camí que va fer Jaume I per la comarca o la crònica de Benassal al segle XIV, alhora que participava en tota mena d'actes i activitats relacionats amb aquesta zona. És així com va ser anomenat cronista oficial de Benassal al 1998 i d'Ares del Maestrat al 2003.

No vull deixar de esmentar dos temes per les quals sentia especial estimació i sobre els quals va treballar sense descans: la persona i l'obra d'en Carles Salvador (1916-1934), mestre, intel·lectual, i poeta, així com defensor de les lletres, la cultura i els drets nacionals del País Valencià; i, d'altra banda, l'Aula de Gramàtica Llatina, tots dos fruits benassalencs.

L'admiració pel primer va cristal·litzar no només diversos estudis i una exposició de l'obra d'aquest intel·lectual a la facultat de Filologia de la Universitat de Barcelona a l'octubre de 20013, sinó en la creació, impulsada pel Pere-Enric, de la Fundació Carles Salvador, de la qual ell fou membre del patronat fundacional. En el moment en què ens va deixar preparava l'edició del poemari inèdit del poeta i mestre de Benassal, *Veles i Gavines*. A més, va estudiar i rescatar l'obra de la seva filla, Sofia, poetessa ella també, amb la qual l'unia una amistat personal.

L'Aula de Gramàtica Llatina de Benassal, l'altre gran objecte dels seus curiosos treballs, va ser el tema del primer llibre d'en Pere-Enric, escrit al 1987 i és, pels seus companys del Departament de Llatí, la que té unes connotacions més personals. Efectivament, per mostrar-nos allò de què tant ens parlava, vàrem organitzar una excursió al juny de 1992, narrada amb una gran tendresa pel mateix Pere-Enric, al seu propi blog, on, per cert, explica amb gran vivacitat les seves experiències, publicacions i recerques sobre els temes que tant l'omplien. Llegint ara el relat d'aquell dia, no puc menys d'admirar-me del tendre entusiasme amb què recordava els mínims detalls d'aquell agradabilíssim viatge durant el qual vàrem visitar no només l'Aula sinó també el mateix Benassal i els bells paisatges circumdants. I, per acabar, la seva mare va tenir l'encisador detall de regalar-nos a cadascun unes bossetes amb dolços, que ella mateixa havia tingut la paciència de disposar i lligar amb un llacet.

Però si ell va estimar la seva terra, aquesta li va correspondre, agraïda. Ja no només en vida, sinó en l'últim moment. Va ser impressionant la multitud d'amics i coneguts que el vàrem acompanyar en el darrer viatge, omplint el carrer de Benassal, davant de casa seva, l'església i el mateix cementiri, a vessar tos ells de gents emocionades procedents no només del seu poble, sinó de tot arreu de la comarca i d'altres llocs, que volíem donar l'últim adéu al nostre amic i company i demostrar amb la nostra presència el que sentíem per ell i la seva tasca, alhora que donàvem el nostre suport a la seva dolguda família.

Aquestes van ser, doncs, els dos grans amors d'en Pere-Enric. I l'admiració per la seva tasca professional i l'amistat i el respecte per la persona, l'herència que ens ha deixat a tots.

GLORIA TORRES

*Departament de Filologia Llatina de la Universitat de Barcelona*